

DRUGI RAZREDI NA PREŠERNU

MARCA MESECA 2008 NA DVODNEVNI STROKOVNI EKSKURZIJI NA KOROŠKO IN VEČDNEVNEM ŠOLSKEM IZLETU V FIRENCE

(oz. še neobjavljeni predolgi zapis o dveh velikih podvigih letošnjih četrtošolcev)

Šolsko leto se je počasi, a vendar neizbežno bližalo koncu. Pred njimi so bile še zadnje šolske naloge in spraševanja, tretji razredi so se šele odpravljali na zadnji izlet, dijaki in dijakinje 2.b in 2.c razreda ter 5. višje gimnazije pa so prav v tistih zadnjih mrzličnih dneh radi obujali spomine na mesec marec, mesec šolskih izletov in ekskurzij in skupaj z ostalimi obenem odštevali dneve in ure, ki so jih ločevali od težko pričakovanega 7. junija, ko je šolski zvonec naposled odzvonil konec šolskega leta. (maja 2008)

Dvodnevna strokovna ekskurzija na Koroško

Za organizacijo in finančno podporo zanimive dvodnevne strokovne ekskurzije na Koroško se iskreno zahvaljujemo Ministrstvu za šolstvo in šport Republike Slovenije in še posebno koordinatorki prof. Andreji Duhovnik Antoni, višji svetovalki za slovenske šole v Italiji na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije.

14. in 15. marca smo se odpravili na dvodnevno ekskurzijo na Koroško. Program je bil zelo pester še posebno prvi dan, ko so bili na sporedu ogledi in doživetji obiski.

Po zgodnjem odhodu in zaspani vožnji do Celovca smo bili neučakani in radovedni: obiskali smo **Slovensko gimnazijo v Celovcu** in se srečali s tamkajšnjimi dijaki.

Gospod ravnatelj nas je prijazno sprejel v prostorni šolski veži in zelo rad odgovarjal na naša vprašanja. Od njega smo izvedeli zanimive podatke o šoli, ki je lani praznovala 50. letnico obstoja. Tu so razredi s številnimi dijaki in število vpisov še narašča. Obširno poslopje, v katerega so se vselili leta 1975 razpolaga s prostornim dvoriščem, kjer lahko med odmori dijaki sproščeno igrajo nogomet in košarko. Kajenje je prepovedano na celotnem šolskem območju (tudi na dvorišču), zato lahko dijaki kadijo le zunaj, na cesti. Vstopili smo v njihovo lepo urejeno knjižnico, kjer imajo ob izposojanju knjig tudi udobno opremljen prostor za učenje in pisanje raziskav. Moderno šolo krasijo freske umetnika Valentina Omana. Ko so se nam kasneje pridružili še dijaki zadnjih letnikov, smo se z njimi sproščeno pogovarjali o navadah in pravilih na naših šolah. Razkazali so nam velike, svetle in sodobno opremljene razrede. Vstopili smo v razred zadnjega letnika Kugyjeve vzporednice in maturante zmotili pri pouku italijanščine. V Kugyjevih razredih poteka pouk v slovenščini, nemščini in italijanščini. Obiskujejo jih tudi dijaki iz Slovenije in Italije. V drugem razredu so nas osnovnošolčki simpatično pozdravili s petjem slovenske ljudske pesmi. Tako smo odkrili, da to šolo obiskujejo dijaki od 10. do 18. leta starosti. Po kosilu smo se podali na **Gosposvetsko polje**, zibelko slovenstva, kjer med Krnskim gradom in gosposvetsko cerkvijo že 12 stoletij stoji **Vojvodski prestol**, ki je sestavljen iz dveh sedežev. Na sedežu, ki je obrnjen na zahod je fevde delil koroški palatinski grof, na vzhodnem sedežu pa vojvoda. Če se boste kdaj peljali mimo, vam priporočamo kratek postanek. Stol se nahaja v lepo urejeni okolici, dobro je viden s ceste, oznake so večjezične. Še posebno nas je prevzel pogled na veličastno cerkev **Gospe Svete**.

Vodič nam je povedal, da je to gotška cerkev, ki je dobila današnjo podobo v prvi polovici 15.stoletja, saj je prvo cerkev postavil Mariji v čast prvi misijonar in škof med Slovenci sv. Modest.

V notranjosti kraljuje baročni oltar iz leta 1714. Nekoč je bila cerkev obdana s pokopališčem, zato še danes stoji sredi dvorišča velik gotski svetilnik, na stenah cerkve in drugih stavb pa vidimo izredno lepe nagrobnike. Izvedeli smo tudi, da ima cerkev najvišji zvonik na Koroškem in da je največja dragocenost te cerkve kamniti kip sedeče Marije z Jezusom v naročju. To svetišče je več kot tisoč let slovenska božja pot.

Ko smo prvič slišali glas vodiča, smo razumeli, da bo ekskurzija kar poučna za tiste, ki ga bodo poslušali. Naš vodič je bil izobražen, prijazen in večkrat duhovit.

Pot smo nato nadaljevali do **Otoka (Maria Wörth) na Vrbskem jezeru**. Le-ta se nahaja na južnem bregu enega najtoplejših alpskih jezer. Danes je sicer Otok zaradi znižanja jezerske gladine povezan z bregom, vendar nosi še vedno ime iz časov, ko ga je obkrožala voda. Na otoku smo si ogledali poznogotsko župnijsko cerkev sv. Primoža in Felicijana, njeno lepoto poudarja tudi izbrana baročna oprema in dragocen Marijin kip, ki je predmet čaščenja že 500 let, in zimsko rožnovensko cerkev. Obe sta bili zgrajeni v času gradnje svetišča pri Gospe Sveti. Obdaja ju pravljичno okrašen kraj.

Po ogledu izredno lepe pokrajine nas je pot peljala v **Sveče**, majhno vas, ki leži ob Dravi pod Karavankami, točneje pod Mačinstim vrhom in Kočno, med Celovcem in Beljakom. Kljub temu da pred vasjo ne stoji dvojezična tabla, ima vas tudi slovensko dušo, saj govorijo vsi starejši ljudje oba jezika, slovensko in nemško. Sredi vasi se nahaja okoli 1000 let stara gotška cerkev Svetega Lamberta s čebulastim zvonikom. Ob cerkvi stoji Vrbnikova domačija, ki jo je leta 1973 kupil slovenski kipar **France Gorše**. Na domačiji si je uredil atelje in nato skedenj spremenil v galerijo, kjer so razstavljena dela, ki jih je ustvaril v Svečah.

Na vrtu je uredil kulturni park s portreti znamenitih koroških kulturnih delavcev. V oporoki je zapustil celotno domačijo z galerijo in vsemi svojimi deli slovenskemu prosvetnemu društvu Kočna, ki poleg tradicionalnih kulturnih dejavnosti prireja tudi mednarodne slikarske tedne.

V Svečah nas je pričakala gospa Tatjana Feinig, predsednica društva, ki nam je spregovorila o kraju in nato vodila tudi ogled Goršetove galerije. Od nje smo izvedeli, da se je leta 1813 v Svečah rodil duhovnik Andrej Einspieler, ki je bil vsestransko aktiven na političnem in kulturnem področju, zato ga štejejo za očeta Koroških Slovencev. Noč nas je pričakala v **Železni Kapli**, ki je najjužnejši kraj v Avstriji in leži v gorovju Karavank.

Tu smo se ustavili za večerjo in prenočišče v gostišču Podobnik, kjer nas je sprejela prijazna gospodinja doma iz Vipave. Za nekatere izmed nas, ki smo spali v dependansi, je bil čas pred spanjem še dodatno glasbeno obarvan, saj smo med potjo v nekem baru prisluhnili kocertu skupine Zappa, ki igra razne country in folk upešnice. Kitarist je bil pravi stari maček, ki mu je blues stil življenja in mu je čisto vseeno, kaj igra, važno je, da se on zabava.

Po zajtrku smo se poslovili od gostoljubne gostiteljice in se ji srčno zahvalili, ker nam je večer olepšala z glasbo v domačem disku in osvežilno pijačo. Pred odhodom smo od vodiča izvedeli, da se je Železna Kapla pred kratkim preimenovala v Bad Eisenkappel in postala privlačna turistična točka ne samo zaradi zdravilišča, ampak tudi zaradi pohodništva.

Pot smo nato nadaljevali mimo Pliberka in skozi nekdanji mejni prehod Holmec na **Ravne na Koroškem**. Ob cesti smo kar z avtobusa opazovali številne kipe in skulpture v naravi, ki jim pravimo forme vive. Tako smo med vožnjo izvedeli, da se je med leti 1964 in 1989 zvrstilo več kiparskih simpozijev in sedaj dela svetovno znanih kiparjev krasijo to področje in so stalna zbirka koroškega muzeja Ravne na Koroškem. Umetnine so v glavnem iz jekla in železa iz domače tovarne.

In končno smo se v soncu pripeljali v **Kotlje**, v vaško naselje na južnem koncu Mežiške doline, ki se je razvilo ob **cerkvi sv. Marjete**. Na pokopališču je **grob Prežihovega Voranca**.

Blizu Kotelj je bilo včasih manjše zdravilišče **Rimski vrelec**, tu smo pokusili vodo iz naravnega zdravilnega vodnega vreleca. Zaradi vonja in okusa po žveplu, beri po gnilih jajcih, žal, ta voda ne gre v prodajo, vendar jo nekateri domačini pijejo, saj je zdravilna in povrhu še zastoj. Nekdanja zdraviliška stavba je bila predelana v hotel, ki je danes žal zapuščen, prav tako je zanemarjen park okrog

njega. Kilometer južno od Rimskega vrelca se začne **Vorančeva pot** (Koroška kulturna transversala), ki vodi po postajah in poteh Prežihovega življenja.

Koroška je res lepa dežela. Na **Prežihovi domačiji**, ki je od leta 1979 spominski muzej pisatelja, ki je napisal **Solzice, Samorastnike in Doberdob**, so nam oči kar žarele ob lepoti kraja. Potem ko smo izstopili iz avtobusa in se sprehodili po kratki gozdni poti, se nam je le-ta razkrila v vsej svoji lepoti.

Pred nami se je zeleno travnato pobočje valilo do doline, na vrhu pred nami je stal bronasti kip pisatelja, z obeh strani so pobočje objemali iglavci, na naši desni je kolovoz peljal čez sadovnjak mimo hrupnih sosedov do male skromne lesene bajte prislonjene ob Preški vrh. Lesena hiša ima črno kuhinjo v sredini, na levi je »štibl«, kjer je spala babica, na desni strani pa je »hiša«, glavni bivalni prostor; v njem je zidana peč, predalnik in v kotu miza s klopjo in »Bogkovim kotom« nad njo, povsod zanimivi razstavljeni predmeti in zunaj, zunaj je bilo sonce, končno je zadišalo po pomladi.

Po ogledu Prežihove domačije nas je pot vodila do **Slovenj Gradca**, ki leži med zadnjimi vrhovi Karavank, Uršljo goro in prvimi pobočji Pohorja. Tu smo si ogledali najstarejšo zgradbo v mestu, cerkev sv. Elizabete, ki jo je Oglejski patriarh Bertold leta 1251 posvetil svoji nečakinji. Od prvotne romanske zgradbe so se danes ohranila le še ladja in dve okni. V cerkvi so vidni gotski, renesančni in baročni vplivi, oprema je zvečine baročna. Pomemben je glavni oltar, ki ga je izdelal Janez Jakob Schoy in slika sv. Elizabete Franca Mihaela Straussa. Nato je sledilo res imenitno kosilo v gostišču aerodroma Slovenj Gradec. Pot domov nas

je razposajeno vodila skozi Velenje, mimo zaspane sive Ljubljane, saj se je med tem ponovno pooblačilo, in Postojne. Domov smo se utrujeni in hkrati zadovoljni pripeljali v zgodnjih večernih urah.

Faktografske in pesniške zapise so prispevali dijaki in dijakinje: Vid Antoni, Moira Berginc, Mojca Briščik, Aleksander Bruss, Katarina Budin, Roberta Chissich, Tina Malalan, Tjaša Oblak, Katja Palcich, Katerina Pertot, Lucija Tavčar, Tanja Valič in Jan Zobec (2.b, 2.c. in 5.v.g.).
Slikovno gradivo: prof. Boris Grgič in Melita Valič

Večdnevni šolski izlet v Firenze

Konec marca je prišel tudi težko pričakovani šolski izlet, ki je za mnoge nas dijake osrednji dogodek celotnega šolskega leta. Letos je bil naš cilj glavno mesto Toskane, Firenze, ki so obenem tudi, kot beremo v vseh antologijah, zibelka italijanske kulture in jezika. Prav tako se nam je mesto predstavilo že na prvi pogled. Takoj so nas očarale palače, ki pričajo o veliki kulturi umetnosti in prav tako nas je prevzel jezik, saj se zdi, kot da florentinci s svojimi h-ji bolj pojejo kot govorijo.

V Firenze smo pripotovali z vlakom, nastanili pa se v tipičnem hotelu, ki skozi vse leto gosti trume dijakov. To se je odražalo tudi pri upraviteljih hotela, ki so bili nemalokrat živčni. Sicer pa z nami niso imeli večjih problemov, saj smo v hotelu le prespali noči in zajtrkovali. Večji del dneva smo namreč preživeli v mestu, kjer smo si z vodičko ogledali vse glavne znamenitosti Firenc: od mosta na Arnu »Ponte Vecchio«, do mogočne katedrale »duomo« in muzejske palače Uffizi. V Firencah, kot nam je povedala vodička, so se rodili in živeli Dante in Boccaccio, arhitekti, kiparji, izumitelji kot Leonardo Da Vinci, Raffaello in Michelangelo.

Šolski izleti pa so za dijake tudi zabava, saj nudijo tudi priložnost, da sošolce spoznamo v drugačni luči. Naše pohajkovanje po Firencah od 26. do 29. marca 2008 je tako spremljalo tudi veliko dobre volje in smeha. Vsak dan so se rojevala nova prijateljstva in nove simpatije, če že ne velike ljubezni. In nenazadnje se je poglobil tudi odnos s profesorji, ki so nas spremljali, in tokrat, v našem primeru, tudi z gospo ravnateljico.

Prepričana sem, da je kljub težavam, ki jih imamo vsako leto z organizacijo, treba tradicijo šolskih izletov ohraniti, ker nedvomno prispevajo k naši kulturni rasti in človeški obogatitvi.

Katarina Budin, 2.c